

Predikan 21 söndagen efter Trefaldighet

Pastor Johannes Rydh

Stockholm, 10 november 2019

I Guds, Faderns + och Sonens och den helige Andes, namn. Amen.

Nåd vare med er, och frid från Gud, vår Fader, och Herren Jesus Kristus.

Bön: Herre Gud, himmelske Fader! Giv oss idag ditt heliga Ord som ett fast och orubbligt fäste för vår tro. Låt oss inte fara efter denna världens visdom, och bevara oss från otrons egenrättfärdighet. Giv oss nåd att växa till i tron och till slut få mottaga evigt liv och salighet. Amen.

Predikotext: Matt. 16:1–4 (2 årgången)

1 Fariseerna och saddukeerna kom fram och ville pröva Jesus och bad honom visa dem ett tecken från himlen. 2 Men han svarade dem: "På kvällen säger ni: Det blir vackert väder, för himlen är röd. 3 Och på morgonen: I dag blir det oväder, för himlen är röd och mulen. Himlens utseende förstår ni att tyda, men tidernas tecken kan ni inte tyda. 4 Ett ont och trolöst släkte söker ett tecken, men det ska inte få något annat tecken än Jonas tecken." Och han lämnade dem och gick sin väg.

Inledning

Fariseerna och saddukeerna kom fram tillsammans och begärde av Jesus ett tecken. Detta var i sig något anmärkningsvärt. De var två judiska sekter eller partier, som för det mesta var djupt oense och motståndare till varandra. Fariseerna var mycket fromma och religiösa, och hade utarbetat en omfattande muntlig tradition med de äldstes stadgar vid sidan av Skriften. Saddukeerna å andra sidan förkastade inte bara dessa traditioner, utan också läran om uppståndelsen och ett liv efter döden, och mycket annat som de med sin rationalistiska princip inte kunde förena med förnuftet. Men när det gällde Jesus var de eniga i sitt motstånd.

Jesu undervisning stämde inte alls med deras föreställningar om Messias. De hade väntat sig en världslig furste, som skulle befria judarna från förtrycket under den romerska ockupationen. När de nu trädde fram tillsammans var det därför som hans fiender,

för att försöka snärja honom i något han sade eller gjorde, så att de skulle ha något att anklaga honom för.

Så kom de alltså för att begära ett tecken. Inte vilket tecken som helst, utan ett tecken från himlen, ett bevis på att han verkligen var den han utgav sig för att vara. Jesus hade ju sagt sig vara en profet, ja ännu mycket mer, att han var Guds egen Son. Ett sådant påstående krävde ett bevis. Ett bevis som skulle vara otvetydigt och övertyga var och en. Men hade då Jesus inte redan gjort många tecken och under för judarna, som visade hans gudomliga makt? Jo, det hade han. Vår text följer omedelbart på det andra bespisningsundret, där fyratusen män, förutom kvinnor och barn, fick äta sig mätta på sju bröd och några fiskar. Sammanhanget visar att det inte hade gått lång tid mellan detta och den händelse som beskrivs i vår text. Och dessförinnan hade Jesus utfört många andra kraftgärningar. Till Johannes Döparens lärjungar sammanfattade Jesus: "*Blinda ser, lama går, spetälska blir rena, döva hör, döda uppstår och fattiga får höra glädjens budskap.*" (Matt. 11:5)

Vart och ett av hans underverk vittnade om att han kom ifrån Gud. Gamla Testamentets profeter pekade ut honom som den utlovade Messias. Men detta såg inte fariseerna och saddukeerna, som var förhärdade i sin otro. Dessa tecken och under dög helt enkelt inte, och istället anklagade de honom för att göra dem i kraft av en ond ande.

De krävde ett större tecken, ett tecken från himlen. Ett tecken som inte kunde åstadkommas genom en ond ande eller trolldom. Kanske tänkte de på profeten Elia på berget Karmel, vars offer Gud lät förtära med eld ifrån himlen inför alla baalsprofeter. Kanske tänkte de på mannat som Gud hade låtit falla från himlen som föda åt deras fäder under ökenvandringen. Om Jesus verkligen var Guds Son kunde han väl visa detta på ett sätt som ingen kunde betvivla! Så vill många människor ha ett bevis om de ska tro, och på deras egna villkor.

Kristendomen är dock inte någon förnuftstro. Ingen blir en kristen genom att först noggrant ha begrundat det man känner till om Jesus, vägt för och emot och sedan beslutat sig för att kristendomen nog är det som är mest sannolikt. Skriften lär tvärtom att evangelium endast tas emot av tron, och det är

trots förnuftet och inte på grund av det. För den här världen är det blott en dårskap. Dolt för de visa, men uppenbarat för de enfaldiga. Jesus sade: *”Jag prisar dig Far, himlens och jordens Herre, för att du har dolt detta för de visa och kloka och uppenbarat det för de små.”* (Matt. 11:25)

Inget tecken är i sig stort och mäktigt nog för att övertyga förnuftet till att tro. Sådan är otron hos människorna, och så var det också med fariseerna och saddukeerna. Med sina förnuft kunde de tolka vädret och spå om det som skulle hända i närtiden. Men ”tidernas tecken” kunde de inte tyda. ”Tidernas tecken”, det var något som gällde såväl då som nu, i alla tider. Det var hela Gamla Testamentets undervisning och förutsägelser om Messias, som Jesus fullbordade. För de botfärdiga är det en kallelse till omvändelse och tro, men för de obotfärdiga är det endast en stötesten, som man inte förstår eller tar vara på.

Jesus svarade sina motståndare:

”Ett ont och trolöst släkte söker ett tecken, men det ska inte få något annat tecken än Jonas tecken.”

Jesus vägrade att ge något tecken på otrons villkor. Istället hänvisade han till ”Jonas tecken”. Vad menade Jesus med det? Vad är egentligen Jonas tecken?

Vi börjar därför med att säga:

Jonas tecken är förkunnelsen av Guds Ord

Jona var profeten som inte ville lyda Guds befallning om att bege sig till den assyriska huvudstaden Nineve för att predika Guds dom över synden. Men Jona ville inte att assyrierna, sedan länge Israels fiender, skulle ångra sig och komma undan Guds straff. När han försökte fly undan Guds ansikte till havs råkade han ut för svår sjönöd, så att besättningen var tvungen att kasta honom överbord. Då skickade Gud en stor fisk för att sluka Jona. Och under tre dagar och tre nätter fick profeten förbli i fiskens buk, innan han återkom till de levandes värld. Därefter fogade sig Jona under Guds befallning, och gav sin botpredikan till nineviterna. Och de lyssnade till hans ord, ångrade sina synder och omvände sig. Och på grund av detta lät Gud inte straffet drabba dem, såsom han hade hotat, utan tog emot dem som troende i Guds församling.

Hos Lukas, i parallellstället till vår text, läser vi: *Så som Jona var ett tecken för folket i Nineve, så ska Människosonen vara för det här släktet.* (Luk. 11:30)

Guds ord, även genom den motvillige och motsträvige förkunnaren Jona, verkade hos de syndiga nineviterna en uppriktig ånger över synden och en sann tro. Kraften till detta kom alltså inte genom profetens egen fromhet och iver att följa Guds Ord, eller hans retoriska skicklighet. Gud hade utvalt honom till sitt redskap, till att så ut Ordet såsom säd i Assyriens åker, och det var Gud som gav växten. De blev inte omvända på grund av något under som Jona gjorde, utan av Guds Ord. De begärde inte först något tecken från himlen som villkor för att de skulle tro, utan förkunnelsen var nog. Så är Ordets förkunnelse till omvändelse det sanna ”trons fäste”, som söndagens ämne och överskrift lyder.

Till skillnad från nineviterna, som var hedningar med många olika avgudar, hade judarna växt upp med Skriften. De hade Mose och profeterna. De hade både lagen och många härliga löften om Guds nåd och barmhärtighet. Och så kom Människosonen till dem, och gjorde långt mer än vad Jona hade gjort i Nineve. Ändå förkastade de honom. I en tidigare händelse, närmast identisk med den i vår text, säger Jesus:

Niveves män ska vid domen uppstå med det här släktet och bli deras dom. De omvände sig vid Jonas predikan, och här är något som är större än Jona. (Matt. 12:41)

Detta gäller inte bara fariseerna, saddukeerna och andra egenrättfärdiga judar. Detta gäller var och en som i sin otro förkastar Guds Ords predikan.

Jonas tecken anspelar också på något specifikt i Guds Ord, dess centrala och viktigaste lära. Vi går därför vidare och säger:

Jonas tecken är Jesu död och uppståndelse

Jesus själv utlägger Jonas tecken så här:

För liksom Jona var i den stora fiskens buk i tre dagar och tre nätter, så ska Människosonen vara i jordens inre i tre dagar och tre nätter. (Matt. 12:40)

Det betyder alltså hans död och uppståndelse. Liksom Jona lät sig bli kastad överbord för att sjömännen på hans skepp skulle räddas, så lät sig Jesus bli korsfäst, dödad och begravnen för att frälsa hela världen. Liksom stormen på havet omedelbart lade sig när Jona offrats, så mildrades Guds vrede över världens synd när Kristus kastades in i döden. Liksom Jona

var i tre dagar och tre nätter i den stora fiskens buk, så låg Jesus i graven samma tid, innan han återuppstod som segrare över synden, döden och djävulen.

Jonas tecken var så en förebild för Jesu död och uppståndelse, det största tecknet av alla. Det var det slutgiltiga beviset på att han var världens frälsare. Paulus skriver: *Han som genom helighetens Ande med kraft har bevisats vara Guds Son efter uppståndelsen från de döda: Jesus Kristus, vår Herre. (Rom. 1:4)*

I och med detta fick hela Gamla Testamentet sin fullbordning. Det är på denna sanning som vår tro har sin grund, sitt fäste. Det är inte på vårt eget förnuft, eller våra egna gärningar, som vi grundar det rätta förhållandet till Gud, utan i just detta: vad Jesus har gjort för oss syndare.

Jesus gav inte sina motståndare något tecken från himlen, utan han hänvisade dem till detta stora, härliga tecken som skulle komma genom hans uppståndelse. Så blev detta ett tecken till omvändelse och tro för den tidiga församlingen i Jerusalem, och för alla kristna i alla tider och platser. Också vi ska göra som Jesus, och hänvisa till Jonas tecken. De som i otro inte förstår att ta vara på Guds Ord utan förkastar evangeliet kommer på den yttersta dagen att

också förkastas av Gud. Men de som genom förkunnelsen och den Helige Andes verk blir frälsta får ta emot evigt liv och salighet.

Amen.

Bön: O Herre Gud, himmelske Fader, du som sänt din Son, Jesus Kristus, i världen för att frälsa oss från syndens och dödens våld. Vi ber dig: Bevara oss, som du förunnat att tillhöra Kristi kyrka, från sorglösheten, som tror sig kunna bestå i striden utan daglig förnyelse genom denne din Son. Håll oss vakande i tron, och lär oss att akta på de tecken du sänder, så att vi bevarar ditt ord bland ett trolöst släkte och blir befunda som trogna stridsmän i kampen för ditt rike. Amen.

Lovad vare Gud och välsignad i evighet, som med sitt Ord tröstar, lär, förmanar och varnar oss. Hans Helige Ande stadfäste Ordet i våra hjärtan, att vi inte må vara glömska hörare, utan Ordets görare, och dagligen tillväxa i tro, hopp, kärlek och tålmod, in-till änden, och bli evigt saliga. Genom Jesus Kristus, vår Herre. Amen.

Psalmer: 299, 341, 25, 273, 196, 200, 188, 176